

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de **BIJZONDERE KOMMISSIE** voor de *Cholera*, van heden af, in een der Vertrekken beneden in het Raadhuis voortdurend zitting houdt tot het verleen van oogenblikkelijke Geneeskundige hulp aan al degenen, die, hetzij bij dag of nacht, door de *Cholera* mogten worden overvallen, en zich ter bekoning van zoodanige hulp zullen doen aanmelden.

En opdat deze kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts gedrukt en aangeslagen worden.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 3 September 1832.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen, in aanmerking nemende, dat het, tot het verleen van hulp aan behoeftige of onvermogende personen, die door den *Aziatischen braakloop* worden aangetast, van het hoogste belang is, dat de armenbesturen de vereischte fondsen bezitten, om overal, waar het noodig is, nitreiking te kunnen doen van alles, wat tot eene liefderijke verpleging van *cholera*-lijders dienstig en noodig wordt geoordeeld;

Hebben goedgevonden te bepalen, dat er ten gemelden einde op aanstaanden *Maandag*, den 10 dezer, eene algemeene inzameling van penningen bijlangs de huizen der Ingezetenen zal plaats hebben, waarvan bij deze aan de Ingezetenen kennis wordt gegeven; zoo mede, dat deze inzameling zal worden gedaan door de Diakenen der verschillende Kerkgenootschappen in deze Stad, welke, daartoe verzocht z ijnde, zich allezins bereidvaardig hebben getoond deze werkzaamheid te verrigten.

Ingezetenen van Groningen! zullen wij U door drangredenen aansporen tot het betrachten van den heiligen plicht van mededeelzaamheid? Neen, waarde Stadgenooten! wij kennen den liefderijken geest, welke U bezielt; want gij gaaf ons daarvan reeds zoo dikwijls de treffendste en aandoenlijkste bewijzen. Ook ditmaal zult Gij de U kenmerkende deugd der Christelijke liefde niet verloochenen, en met eene ruime hand giften uitstorten tot leniging van uwen lijdenden natuurgenoet! Wij weten, dat uw gevoel van mededoogen, maar vooral uwe Godsdiens en de hooge prijs, dien gij stelt op de nakoming van eenen der eerste plichten, die zij voorschrijft, reeds voldoende zijn, om U tot weldadigheid op te wekken; maar wij mogen niet nalaten U voor te houden, dat ook Uw eigen welzijn een ieder hier tot mededeelzaamheid roept, daar toch de beste en spoedigste hulp, aan den behoeftigen verleend, het beste middel zal wezen, om de verspreiding der thans alhier ontstane ziekte, zoo veel de mensch vermag, voor te komen of te verminderen, en voorzeker om te vernijden, dat dezelve van een zoodanigen verwoestenden aard worde, als waarmede dezelve zich elders op eenige plaatsen wel heeft vertoond.

En opdat deze kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de *Groninger Courant* geplaatst en voorts gedrukt en aangeslagen worden, waar zulks gebruikelijk is, zullende een exemplaar worden gezonden aan de Kerkeraden der onderscheidene gezindheden, met uitnoodiging aan al de Leeraars, om bij de eerstvolgende openbare Godsdiens oefening hunne gemeenten door gepaste opwekkingen tot mededeelzaamheid aan te sporen.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 6 September 1832.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Gouverneur dezer Provincie, dd. 3 dezer, no. 15, herinneren de Ingezetenen aan de navolgende bepalingen ten aanzien van aanstekende ziekten, welke stipelijk zullen worden nageleefd, met betrekking tot de kinderen uit huizen, alwaar de *Aziatische Braakloop* zich mogt ontdekken.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 6 September 1832.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

Art. 35. »Geene School-onderwijzers en Schoolhouders, welke vermogen kinderen uit huizen, in welke aanstekende ziekten plaats hebben, of ook met dergelijke ziekten, als: Mazelen, Roodvonk, Kinderpokken, Schurft, enz. besmet zijn, voor en aler dezelve kinderen volkomen genezen zijn, op hunne scholen toe te laten.

»Ook zal niemand, in wiens huis aanstekende ziekten plaats hebben, Kinderen uit hetzelfde huis op eenige school mogen zenden."

Art. 36 van de Stedelijke Schoolorde van den 25 Augustus 1808: »De Onderwijzer moet toezien, dat de kinderen wel gewassen en gereinigd ter school komen. Hij zal ook niet vermogen, kinderen uit huizen, in welke hij weet, dat aanstekende ziekten plaats hebben, of ook kinderen, welke hij weet, met dergelijke ziekten, als: Mazelen, Roodvonk, Kinderpokken, Schurft, enz. besmet te zijn, op de school toe te laten, voor en aler dezelve kinderen volkomen genezen zijn, in gevolge art. 35 van het Stedelijk School-Reglement, hetwelk de Meester aan de Ouders der kinderen, welke hij in de school opneemt, zal bekend maken."

Art. 320 en 321 van het Reglement van Politie:

Art. 320. »Eenige aanstekende ziekte zich in een huis geopenbaard hebbende, zullen geene kinderen uit zoodanig huis op eenige school hoegenaamd mogen worden gezonden of toegelaten, zoo lang de besmetting duurt. Alle Ouders, Voogden of andere opzigt hebbende personen, alsmede alle Schoolhouders en Schoolhouders zullen, ieder zoo veel hem aangaat, voor de stipte uitvoering dezer bepaling zorg dragen."

Art. 321. »Onder dit verbod zullen mede begrepen zijn de Naai- en Breidewinkels, de Speel- en Kinderschooltjes, in één woord, alle zoodanige verzamelingen van Kinderen, die de opvoeding of het onderwijs ten doel hebben; gelijk ook de wol-spinners en andere winkels, waar eenig werk, ambacht of kunst geleerd wordt."

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen gedenken, bij aanbeveling, te doen Aanbesteden:

- 1) De *Lerancie* van 800 tonnen *SPONTURF*.
 - 2) *Idem* van 1600 tonnen *BAGGERTURF*, beide ten dienste van het Raadhuis.
 - 3) *Idem* van 700 tonnen *BAGGERTURF*, ten dienste van het Ziekenhuis.
 - 4) *Idem* van 600 tonnen *BAGGERTURF*, ten dienste van de Stads Apotheek.
 - 5) *Idem* van 15,000 berken *BRANDHOUTEN*.
- Zullende de Conditien hiervan in het Raadhuis ter Stads Secretaris ter lezing liggen, terwijl de Biljetten van Inschrijving, benevens de Monsters voor den Turfvoór of op den 13 September 1832 moeten worden ingezonden.

Groningen den 30 Augustus 1832.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

Wordt ter kennis van de belanghebbende Ingezetenen op het Stads grondgebied buiten de Poorten bragt, dat, even als zulks het geval reeds was en blijft bij de *4-Poort*, *Heere-Poort* en *Steenil-poort*, thans daarenboven ook bij het *Kleinepoortje* en de *Boteringe-poort*, Schellen zijn geplaatst, ter bevordering van het spoedig binnen de Stad komen bij nacht, tot het ontvangen van hulp voor *cholera*-lijders, die zich mogten opdoen.

De Heer H. Raggé, gewezen Officier van Gezondheid der 2de klasse, wordt verzocht, zich ter Secretaris der Stad Groningen te vervoegen, als zijnde aldaar papieren van belang voor hem berustende.

De Ingezetenen, welke, gedurende de zes laatste maanden van het verleden jaar 1831, militairen met roeding gehuisvest hebben, worden verwittigd, dat zij op aanstaanden *Donderdag*, *Vrijdag* en *Zaterdag*, den 13, 14 en 15 September 1832, telkens des voormiddags van tien tot twaalf uren, en des namiddags van drie tot zes uren, zich aan het Bureau van Inkwartiering kunnen vervoegen, ten einde de daarvoor bepaalde schadevergoeding, tegen intrekking van de afgegevene Inkwartierings-biljetten, te ontvangen, en zullen die Ingezetenen,

welke verzuimen mogten, om op de hier boven bepaalde dagen en uren te compareren, gerekend worden van die schadevergoeding afstand te hebben gedaan.

Groningen

den 7 September 1832.

J. DE VRIES,

provisieel belast met de waarneming der werkzaamheden van het Bureau van Inkwartiering.

De **PLAATSELIJKE KOMMISSIE VAN GENEESKUNDIG TOEVOORZIGT** te **GRONINGEN** heeft herhaalde keeren met leedwezen vernomen, dat hare in de *Gron. Courant* geplaatste waarschuwing en aanbeveling, van den 21 Junij ll., betrekkelijk het schadelijk gebruik van onrijpe vruchten, niet door alle ingezetenen dezer Gemeente is opgevolgd; dat sommigen de daarin aanbevolene zorg voor hunne kinderen niet behartigd, althans dezelve niet belet hebben, om voor en na van de doorde Kommissie afgekeurde en ontradene vruchten, naar hunnen zin, eene zekere of zelfs groote hoeveelheid te gebruiken.

De Kommissie heeft wijders daarbij in aanmerking genomen, dat de zorg voor het behoud en de welvaart der ingezetenen, die aan de Kommissie in 't bijzonder is aanbevolen, thans meer, dan in gewone tijden, hoogstbelangrijk is, nu de *Aziatische Cholera* zich, helaas! ook in deze Stad geopenbaard heeft; — en voorts, dat de tegenwoordigheid dier ziekte velen der Stedelingen met eene meer of minder angstvallige vrees vervuld heeft, en dat het nu wellicht verontrust gemoed van hen, die voorheen zorgeloos alle waarschuwing gering geacht en versmaad hebben, mischien het vermogendst beweegmiddel is, en de beste gelegenheid verschaft tot het getrouw en stipt opvolgen van allen hartelijken raad, welke het meest geschikt is, om hen zoo veel mogelijk voor de gemelde ziekte te behoeden.

Heeft — innig bewogen met het treurig lot, hetwelk reeds verscheidene der ingezetenen getroffen heeft, en nog andere dreigt te treffen — en bezielt met de hartelijke zucht, om in gevolge de op haar rustende verplichting, voor den welstand en het behoud van de inwoners dezer Stad te zorgen — zich verplicht geacht, om nog eens wederom het volgende even ernstig als dringend aan te bevelen:

Men onthoude zich volkomen, zonder eenige uitzondering, van *alle onrijpe vruchten*, zoo wel diegene, welke thans alhier en nabij de Stad voorhanden zijn, als die, welke vervolgens mogten worden ingevoerd; men zorge ook, of belette zelfs op alle mogelijke wijze, dat de kinderen daarvan eenig gebruik maken; aangezien de nog wrange vruchten, gelijk afgevallene appelen en peren, afgeplukte omrijpe pruimen, druiven, enz. in allen gevalle zeer nadeelig zijn voor hunne gezondheid, en zeer geschikt, om de *Cholera* uit te lokken of te wege te brengen.

Men onthoude zich in dezen tijd, vooral indien men eene zwakke maag of gebreke kige spijsvertering heeft, en meer dan gewoon aan losligvigheid, winderigheid en krimpig onderhevig is, ook geheel en al van *alle volkomen rijpe vruchten*: — of gebruike daarvan, indien men doorgaans eene zeer goede spijsvertering heeft, slechts eene geringe of althans zeer matige hoeveelheid. In allen gevalle vermijde men het meest die vruchten, welke zeer saprijk en sterk verkoelende zijn, gelijk perziken, verscheidene soorten van sappige pruimen, vooral de witte boerenpruimen, aabessen, moerhezen, braamhezen, hier bekend onder den naam van brommels, en de zoogenaamde blaauwe bessen, welke van de noordelijke grenzen van Drenthe hier worden ingevoerd — en bovenal van de zoo zeer verkoelende, als tot het voortbrengen van den braakloop zeer vermogende komkommers en meloenen. Minder schadelijk zijn daarentegen de volkomen rijpe, milder saprijke en ook weiniger verkoelende vruchten, gelijk abrikozen, zekere soorten van pruimen, enz. — Aan de kinderen geven men, bij de volstreckte onthouding van vruchten, tot eene versnapering, waarop zij zoo zeer gesteld zijn, amandelen, hazelnoten, en de zoogenaamde *wichoten*.

Daar het van ouds her bekend, en ook bij de thans heerschende ziekte, niet alleen elders, maar ook reeds hier ter Stede gebleken is, dat niets zoo zeer vermogende is, om de *Cholera* uit te lokken, dan belette uitwaseming, is eene tamelijk verwarmende kleeding, en het dragen van een flanelen lap over den geheelen onderheik, zeer aan te bevelen. Overgeens raadt de Kommissie de ingezetenen dezer Gemeente dringend aan, en bidt dezelven even hartelijk als ernstig, om zich toch zorgvuldig te onthouden van in den avond, met hunne naburen en bekenden, voor hunne huizen of elders te verzamelen, aldaar zonder eenige lichaamsbeweging, die de uitwaseming bevordert, gedurende een geruimen tijd, in de dan meest schadelijke opene, vochtige en koude lucht te vertoeven, en zich aldus bloot te stellen aan eene der vermoegendste oorzaken van die verderfelijke ziekte, die zelden nalaaft, van spoedig op zulk eene bewegingloze blootstelling aan de avond- of nachtlucht, in een zeer ergen graad te volgen, en dan den lijder ten grave te voeren. Ach, dat ook deze waarschuwing thans beter en algemeener werd opgevolgd, dan in 1826, toen velen, dusdanigen door de Plaatselijke Kommissie gegeven raad verachtende, menigwerf hunne verleerde leefwijze te laat hebben betreurd, en het slagtoffer zijn geworden van de toen heerschende ziekte, welke geboorte men, door het opvolgen van eigene zinnelijkheid en genoegens, zeer had bevordert en bespoedigd.

Groningen den 5 September 1832.

De Plaatselijke Geneeskundige Kommissie voornoemd:

N. OUDEMAN, fung. Presid.

W. C. VAN MESDAG, Secrets.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 24 Augustus.

Sedert gisteren verspreidt zich algemeen het gerucht, dat de gepensioneerde officier *Reindl*, wiens aanslag op het leven van den Koning van Hongarijen men zich herinnert, aan de gevolgen der hem door zich zelven, bij zijne gevangenneming, toegebrachte wonde overleden zou zijn.

FRANKFORT den 31 Augustus.

Z. M. de Koning van Beijeren heeft, op een adres van 406 burgers van Wurzburg, welke gezamenlijk getal 3000 bedraagt, het volgende doen antwoorden: »In naam van Zijne Majesteit den Koning. Z. M. de Koning heeft het vertoog ontvangen, waarbij een aantal ingezetenen van Wurzburg verzoekt, om de besluiten der Duitsche Bondsvergadering van den 28 Junij niet te doen uitvoeren. Z. M. is tot deze besluiten toegetreden, vermits dezelve met de bezwoorene staatsregeling niet strijden, en zou, indien zulks anders ware, aan zijnen eed getrouw, de toestemming geweigerd hebben. Doch juist deze eed verplicht hoogst denzelfden, om de regten zijner kroon te handhaven, en geene bemoeienis met de uitwendige aangelegenheden van Beijeren, welke bestuur uitsluitend aan hoogst denzelfden behoort, aan wien het ook zij toe te laten. Het gemelde en hierbij gevoegde vertoog is derhalve terug gegeven met betuiging van Zr. Ms. ongenoegen. Verbijdend was het voor Z. M., uit het, in evenredigheid tot het getal ingezetenen van Wurzburg, geringe getal onderteekeningen, bovendien op losse bladen en alzoo op eene niet zeer geloofwaardige wijze verzameld, op nieuw te zien, hoe overwigtig het getal weldenkenden te Wurzburg is."

Van den 2 September. Sedert de Fransche generaal *Cubieres* en de troepen onder zijne bevelen zich te Ancona geheel ten gunste der Pauselijke Regering hebben verklaard, zijn de liberalen in de Roomsche Staten geheel onderdrukt geworden. Zij hebben hierover bittere klagen aan, en alles doet zien, dat Frankrijk volkomen gedaald is in de gunst van het Italiaansche volk.

— Volgens handberigten, op wier echtheid evenwel geen staat te maken is, zou in Konstantinopel groote gisting heerschen op het ontvangen van nadeelige tijdingen uit het leger van *Hussain-pacha*, zoodat men er voor de rust der stad vreesde en tot handhaving der orde in alderij derwaarts versterking van troepen oponthoden had. *Hussain* zou als opperbevelhebber afgezet en door *Nesid-pacha* opgevolgd worden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 31 Augustus.

De geweldige eter *Dando*, van wiens gastronomische feiten onze dagbladen menigmaal gewaagd hebben, en die inzonderheid berucht was wegens de menigte oesters, welke hij ten lijve konde s'aan, is ll. Dingsdag aan de *cholera* overleden. Hij zat in eene der Londense gevangenis, gelijk hij over het algemeen, op eene menigte plaatsen, in gedurige hechtenis geweest is, wegens het niet betalen

zijner eet-schulden. Men weet van hem, dat hij, in éenen maaltijd, dertig dozijnen oesters, benevens eene geveerdigde hoeveelheid brood, poorter en brandewijn met water heeft ingezwolgen.

Men verhaalt, dat voor Don Pedro een groot Fransch koopvaardijschip van 1200 tonnen aangekocht is, dat met 64 stukken gewapend en als een lineschip uitgerust wordt. Daarboven zouden drie, rijke handelhuizen uit Bordeaux aan het Portugesche commissie te Londen, drie kofvetten of liever fregatten aangeboden hebben, elk 32 lange achttien ponders voerende en met 140 koppen bemand, betaalbaar in schuld-bekentenissen, welke als geld zullen aangenomen worden, voor prijsgoederen en schepen, die de admiraal Sartorius prijs gemaakt heeft en thans te Oporto verbeurd verklaard moeten worden. Uit Engeland worden vijfduizend geweren en eene aanzienlijke hoeveelheid schoenen en kleedingstukken naar Oporto gezonden.

Van den 3 Sept. De Iersche couranten zijn steeds opgevuld met verhalen van de afschuwelijkste misdrijven, wier pleging nog altijd aan het tienden-heffen wordt toegeschreven. Zoo meldt de *Cork Constitution* als volgt: Maandag, den 13 Augustus, omstreeks middernacht, werd de dochter van eenen armoedigen pachter nabij Mitchellstown door een luid kloppen op de deur opgewekt. Op hare vraag: »wie is daar?» was het antwoord: »bijzondere vrienden van uwen vader, die hem verlangen te spreken.» Zij stak een licht aan, en zoodra zij de deur opende, drong een man naar binnen, die zijn snaphaan op haren te bed liggenden vader aanlegde. Gelukkig ging het moordtuig niet af; de booswicht wierp nieuw buskruid op de pan, dochterwijl hij hiernede bezig was, greep het meisje in haren doodsangst eenen koperen kookketel en wierp hem denzelfden met zulk een geweld naar het hoofd, dat hij tegen den grond tuimelde. Inmiddels was ook een tweede gewapende handje binnengekomen, die op den intusschen uit het bed gerezen Quinlan eene pistool wilde afschieten; doch ook deze weigerde los te branden, waarop nu Quinlan hem met eenen koevoet eenen slag toebrengt, die hem desgelijks in het stof deed bijten. Het jonge meisje was niet werkeloos gebleven; maar zoodra haar vijand lag ter nedergevelde, klopte zij zoo dapper op hem los, totdat hij zich niet meer kon bewegen, en zoo gelukte het aan de bewoners des huizes, de beide moordenaars te ontwaken en te knoelen, die vervolgens naar de gevangenis werden gebracht. Zij waren, naar men verhaalt, uit een afgelegen dorp van het graafschap Limerick gekomen en vreesden seldijk tot het vermoorden van Quinlan gehuurd, wiens eenige misdaad daarin bestond, dat hij de in Mei verschenen tienden met 5 shillingen had betaald. Tot der bewoners gehuk waren de booswichten beschonken, zoodat zij zich van hunne wapenen niet naar eisch wisten te bedienen. Overigens durft hier in het graafschap niemand zich uit begeven, om den oogst te takseren, zonder door politie-dienaren en soldaten vergezeld te worden, en zelfs dan nog is zulk eene onderneming haagchelijk genoeg. Laatstleden Woensdag viel eene menigte wijven over de agenten van den predikant Grant heen; zij dwongen hem, om neder te knielen en wilden hem nu met hare sikkels de ooren afsnijden, waarvan slechts eenige nieuw toegestroomde vrouwen haar terug hielden. Een ander agent, die onder geleide van twaalf politie-soldaten was uitgegaan, werd door eene bende van meer dan duizend boeren tot terugkeeren gedwongen, hetwelk hem echter eerst toen werd toegestaan, nadat hij had gezworen, zich nimmer weder met het schatten der tienden-giften op te houden. De *Limerick-Chronicle* beweert, dat de tweede-hands pachters, die het land in kleine stukken weder aan de boeren verhuren, reeds vooruit de tiende-geschenken voor zich daarbij berekenen, en dat juist zij het zijn, die het hevigst op de intrekking der tienden aandringen.

Het *Coast-Journal* behelst de volgende anekdote: Op een laatstelijk door den hertog van Devonshire gegeven bal had eene der genoodigde dames, lady E., uit eenen ring een diamant van zeer groote waarde verloren. Zij zond de beschrijving van den steen met het omvatsel aan des hertogs kamerdienaar en deed hem verzoeken, in geval de steen mogt gevonden worden, haar denzelfden te willen doen terug gevezen. Eenige dagen daarop werd haar de ring met den verloren steen door een bediende des hertogs toegezonden. Daar lady E. juist dien dag voorbij eenen juwelierswinkel kwam, zoo was zij begeerig, om de waarde van den bijna verloren steen te vernemen. »Ik kan u dit des te juistere opgeven, mevrouw!» zeide de juwelier, »vermits deze dezelfde steen is, welken ik gisteren verkocht heb aan eenen heer, die mij het omvatsel bragt.» De hertog van Devonshire had namelijk den diamant gekocht, naardien hij niet wilde, dat men had kunnen zeggen, dat er iets van waarde in zijn huis was verloren geworden zonder te recht te komen.

Van den 2 September. Volgens tijdingen van Oporto, van den 20 der vorige maand, hebben de troepen van Don Pedro op verschillende strooptogten eenige transporten met proviand, die voor het leger van Don Miguel bestemd waren, buit gemaakt. Het lineschip de *Joao* moet zeer lek op den Taag terug zijn gekomen en ook had een der andere vaartuigen van Miguel veel van het kanon van den admiraal Sartorius te lijden gehad.

FRANKRIJK. PARIJS den 30 Augustus.

Men zegt, dat de hertog Karel van Brunswijk van de Regering verlof gekregen heeft, om nog eenige dagen te Parijs te blijven, waar hij, naar men verzekert, geslaagd is in eenig geld onder de vrienden van het oude stelsel van legitimiteit te leenen. In de volgende maand moet hij naar Zwitserland op reis gaan.

Gisteren avond was de hertog tegenwoordig bij een twist, in het begin der voorstad Poissonnière, tusschen een officier van zijn gevolg en een gewezen Franschen kavallerie-officier. De laatste moet den Brunswijker eene uitdaging gezonden hebben, om herstel te vragen voor eene hem aangedane belediging, en dit geweigerd zijnde, moet het tusschen beiden tot het geven van rotingslagen gekomen zijn. De hertog en zijn volgeling zijn door het volk herkend en gruwelijk uitgehouden, zoodat zij zich gehaast hebben in eene huurkoets te stappen en zich uit het gedrang weg te maken.

Te Nantes, Cherbourg, Bordeaux en in andere zeehavens wordt voor rekening van Don Pedro ijverig gewerkt, om hem onderstand te bezorgen. Er worden vele paarden voor hem aangekocht, als ook wapenen en ammunitie, dat alles met transportschepen, die reeds daartoe gehuurd zijn, naar Oporto gezonden moet worden.

De Engelsche consul te Tripoli heeft, volgens berichten over Marseille ontvangen, den Bey tweemaal vierentwintig uren tijd gelaten, om eene som van 200,000 piasterste betalen, die hij aan Engeland verschuldigd is, en daarna zijne vlag gestreken en den Bey den oorlog verklaard; doch des anderen daags heeft de Bey 170,000 piasters betaald en uitstel voor het overschot verkregen.

De jongste brieven uit Algiers hangen een treurig tafereel op van den staat van zaken aldaar. De ingezetenen verlaten bij menigte de stad. Eerst zijn de rijkste families verhuisd, vervolgens de welgezetenen en zoo gaat het voort. De stad heeft tot dus verre twee derden der oorspronkelijke bewoners verloren, en het overblijvende derde gedeelte bestaat meest slechts uit den lageren stand, die geene middelen tot verhuizing hebben. De bevolking bedraagt ongeveer 10,000 Mooren, 2000 Negeren en Beduinen, 5000 Joden en 5000 Europeanen, de zeer aanzienlijke bezetting niet mede gerekend. Men is thans bezig aan het verwijderen der straten, die alle eng, krom en donker zijn, daar vele huizen elkander met de bovengevels aanraken. Men heeft een groot vierkant plein, *place du gouvernement*, gemaakt, en daartoe de grootste van de 57 moskeeën doen instorten en afbreken.

» Zoo lang de liberalen meenden alleen de wereld te kunnen beroeren, » zegt een onzer dagbladen, » hebben zij van geen verbond met die van Engeland en België gesproken: toenmaals waren de duizenden hinderpalen, welke zoodanig verbond in den weg lagen, zichtbaarlijk, het was toen geen verbond met de reeds gerevolteerde volken, maar met al de volken, waarin de revolutionaire opperhoofden hunne zekerheid stelden; doch de tijden zijn veranderd: Duitschland, Italië, in één woord, al de landen van Europa verzetten zich tegen hunne woelingen; al de volken verschrieken voor de rust van Frankrijk; den roem van België en de vrijheid van Polen.» De schrijver toont verder aan, dat het verbond der Fransche, Engelsche en Belgische liberalen ook geen stand zal houden, en weldra zal zijn vernietigd.

Van den 31sten. De verantwoordelijke redacteur van het dagblad *le National*, behorende tot de partij der zeer hevige liberalen, is dezer dagen te regt gesteld, als beschuldigd van aanleiding te hebben gegeven tot den opstand van Junij. Hetgene men vermoedde, is gebeurd. De gezworenen hebben geene uitspraak durven doen, waarop eene doodstraf konde volgen. De toon van het dagblad zal er niet door zakken. Men had den generaal Lafayette doen dagvaarden, ten einde hem te doen getuigen, dat Koning Philips, bij de omwenteling van 1830, zoude hebben beloofd, geenszins als een Bourbon, maar als een Orleans te zullen regeren. Het hof heeft dit niet gedooft; de generaal heeft niettemin willen spreken, zoodat de voorzitter genoodzaakt is geweest, hem op eene vrij gestrange wijze het zwijgen op te leggen.

Van den 1 September. De *Messageur* maakte de opmerking, dat al wat in eenige betrekking tot het Gouvernement staat, aan het behoud des vredes geloof, of ten minste den schijn aanneemt van hieraan te gelooven, terwijl al wat niet aan de administratie verbonden is, stellig den oorlog voorziet.

Hetzelfde blad bevat ook nog de volgende Brusselsche correspondentie van den 25sten II.

» Volgens de geruchten, die zich uit eenen hoogen kring verspreiden, zou er te Compiègne beslist zijn om te wezen, dat men dit jaar niet tot den oorlog zou komen, dat men trachten zou de zaken bij onderhandeling te schikken en dat, zoo dit kwam te mislukken, men tegen April aanstaande tot meer krachtdadige besluiten zou overgaan.

» Men is alhier overtuigd, dat de diplomaten het spel bijster zijn geworden, te mid-den van het kruisvuur van protokollen; ultimatum en door den eenen aangenomen en door den anderen verworpen ontwerpen, in één woord, dat, zoo als de prins der diplomatie gezegd heeft, alles bij toeval een einde zal nemen.

» Maar: zijn de politieke zaken duister, de staat onzer financiën is zeer klaar; men ziet met groot gemak den bodem van de geldstroom in den toestand, hoe toch 96 miljoen gulden aan uitgaven met 30 miljoen ontvangsten te besteden? Ook gaan de leeningen derzelve gang.

» Men verwacht het zesde ultimatum uit Londen. De heer van de Weijer, die niet naar Londen terug moest keeren, bevindt er zich evenwel, voorzien van volmagten en in al de staatkundige geheimen ingewijd. Zal de wakkere generaal Goblet zich naar al die knoeierijen kunnen schikken? wij gelooven dit niet.

» Naar men verneemt, heeft de uitspraak van de gezworenen in de zaak van den heer Paulin, uitgever van den *National*, eenigen indruk gemaakt ten hove. Men heeft, en wellicht niet te onregt, begrepen, dat deze vrijpraak buitenlands als een nieuw bewijs zal worden aangemerkt van de weinige kracht, welke het bewijs van Koning Philips bezit, om zich op den duur tegen de aanmatigheden der revolutionairen te doen gelden, en nota's naar de ambassadeurs bij de groote Mogendheden gezonden, ten einde deze zaak eenigermate te bemantelen.

» Men leest in een onzer avondbladen, dat de Nederlandsche en Belgische ambassadeurs, den 19 Augustus, door lord Palmerston zouden zijn uitgenoodigd geworden, om zich den volgende dag bij de Conferentie te laten vinden, en dat de Nederlandsche gezant daarbij door hem zoude zijn verwittigd, dat hij den Belgischen gezant in de bijeenkomst zoude ontmoeten; — dat de heer van Zuylen daarop had geantwoord, dat hij zich bij de Conferentie zoude laten vinden, maar dat, daar hij tot dus verre alleen met de groote Mogendheden had onderhandeld, hij bij de voorgestelde bijeenkomst alleen derzelver ambassadeurs verlangde aan te treffen. — De heer van de Weijer heeft geenszins dergelijke zwagheid geopperd, maar aangemerkt, dat, daar hij in last had, om in 't geheel niet te onderhandelen, hij geenszins aan het verlangen van lord Palmerston konde voldoen. — Deze bijzonderheden worden aangevoerd als een bewijs, dat de Nederlandsche gezant meer op de welwillendheid der Conferentie rekende, dan de Belgische.

In hetzelfde blad komt wijders voor, dat Prins Talleyrand zich beklagt over den spoed, met welken het huwelijk van Prins Leopold is tot stand gebracht; — dat dergelijke verbindtenissen dan eerst nuttig kunnen zijn, bijaldien de zaken haar best hebben erlangd; — dat zijn oogmerk steeds is geweest, tijd te winnen, ten einde meester te blijven der gebeurtenissen, en, zoo de gelegenheid daartoe gunstig was, België, hetzij geheel, hetzij ten deele, bij traktaat met Nederland en met gesond vinden van Engeland, in Frankrijk in te lijven; — dat het intusschen nu zoo verre is gekomen, dat Nederland noch België kunnen wijken; — dat men intusschen België te Compiègne hulp heeft toegezegd, maar dat, als het zoo verre moet komen, Engeland gewisselijk het masker zal afwerpen, en Frankrijk alleen laten, ten einde den last te dragen, met het uitzigt op een algemeen oorlog. — De schrijver meent, dat een en ander daar, waar het behoorde, eenen zeer diepen indruk heeft gemaakt.

» De *Nouvelliste* deelt uit eenen door hem, in dato den 27 Aug., van Montpellier ontvangen partikulieren brief, de volgende bijzonderheden mede:

De avond van den 25sten was in onze stad zeer rustig verstreken, en de met veel gevallen ontvangene proclamatie van den prefekt en van den maire schenen het bewaren der rust te zullen verzekerd hebben; van de zijde der Carlisten was geen samenroting waargenomen; alleenlijk van den kant der, zich achteraf houdende republikeinen had eene min talrijke en niets vijandigs vertoonende vereeniging plaats gegrepen. Maar omstreeks te 11 uren des avonds hadden twee personen der laatste noemde partij eenen twist met zekeren Roustolon, Carlistisch oud politie-agent, deze bekwaam daarbij eenen dolk- of degenrottingsteek, die hem op de trappen van een door hem tot wijkplaats genomen koffijhuis dood deed nederstorten. De beide republikeinen zijn in hechtenis genomen.

De begrafenis van den ongelukkigen Roustolon was tegen den 26sten te 6 uren des avonds aangekondigd, maar de overheid, bedenkende, dat een zoo laat avond een nieuwe poging tot wanorden konde begunstigen, besloot de lijkvaart tot des anderen daags te één uur des middags te doen uitstellen. De avond verliep in volkomene rust.

Heden, den 27sten, verzamelt zich een groot aantal Carlisten voor het huis van den gedooden politie-agent, en maakt zich gereed aan het begrafenis-geleide deel te nemen.

Voorts leest men nog in den *Nouvelliste*, dat eene, nog heden morgen, van Montpellier ontvangene telegrafische mededeeling te kennen geeft, dat de kalnte en orde in die stad zijn hersteld.

» Berigten, zoo in den *Messageur* als elders, willen, dat de Londenache Conferentie thans voornemens is, zich met de Portugesche zaken te bemantelen en de Belgische vraag te laten rusten, totdat deze nieuwe afgedaan zal zijn. Lord Palmerston zou aan de heeren Goblet en van de Weijer geantwoord hebben, dat de Conferentie van Koning Willem het woord had, dat hij niets ondernemen zou, en dat België in statu quo kon blijven. Aan de vereffening der Portugesche zaken willen, zegt men, Rusland, Oostenrijk en Pruisen ook deel nemen en zich daarbij Spanje toevoegen, maar hier tegen zouden Frankrijk en Engeland zich verzetten. Door de gemagtigden der beide Hoven wordt intusschen te Madrid druk onderhandeld.

» De St. Simonisten hebben zich in cassatie voorzien tegen het gewijsde van het hof van assises, krachtens hetwelk zij gevonnisd werden.

» Te Parijs zijn sedert het ontstaan der cholera aan deze ziekte overleden:

In Maart (sedert den 26sten, dag der uitbarsting)	90
— April	12,793
— Mei	812
— Junij	868
— Julij (nieuwe krachtverheffing der ziekte)	2,577
— Augustus (tot ultimo dier maand)	908

Totaal . . . 17,978.

Van den 3den. Er is alhier eene door drie vrouwen gedane aankondiging in het licht verschenen, die eene courant willen uitgeven, onder den titel: *de vrije vrouwen*. De zaak schijnt in verband te staan met de St. Simonisten en is tevens belagchelijk en betreurenswaardig. De aankondiging dringt aan op eene vereeniging onder het vrouwelijk geslacht, op afschaffing der gehoorzaamheid jegens de mans, kortom op de emancipatie der vrouwen, daar toch nu eenmaal het emanciperen aan de orde van den dag is. Liever eerloos blijven, dan den man gehoorzamen is als eersten grondslag aangenomen. Men kan zich verbeelden, hoe zeer de Fransche dagbladen zich hierna over vrolijk maken. Het zij ons genoeg, de zaak als een teeken des tijds voor te stellen.

BELGIE.

BRUSSEL den 2 September.

Woensdag aanstaande neemt de criminele instructie betrekkelijk de volgelingen van Tornaco eenen aanvang. De negenentwintig aanwezige beschuldigten, waaronder drieëntwintig van eene halsmisdad beticht zijn, zullen worden verdedigd door twintig advocaten van Brussel.

(Partik. corresp.) Onze minister van buitenlandsche zaken heeft voor tien dagen verlof genomen, welke hij te Brugge gaat doorbrengen. Deze omstandigheid bewijst op nieuw de zich beginnende te verspreiden meening, dat wederom alle vereffening hoegenaamd onzer zaken is verschoven. — Sedert eenige dagen is de Koning niet meer te Brussel gekomen. Zijne ministers en de generaal Despres begeven zich dagelijks naar Laeken.

Van den 4den. Zijn wij wel onderrigt, alsdan is een vermaarde diplomaat verleden Zondag onze stad gepasseerd; hij heeft den Koning op Laeken een bezoek gegeven en een langdurend onderhoud met Z. M. gehad. Gezegde staatsman moet Prins Metternich geweest zijn, en Maandag te Ostende naar Londen zijn scheep gegaan. Ook moet de Prins de Talleyrand den 3den van Calais naar Douvres zijn overgestoken. Die personaadjen zullen dus te gelijken tijd in Londen aankomen. (Emancipation.)

» Van Ostende schrijft men ons uit eene geloofwaardige bron het volgende: Prins Talleyrand heeft jl. Zaterdag Calais verlaten, zich naar Douvres begevend. Prins Metternich, wiens incognito-doortocht te Parijs vóór ettelijke dagen heeft plaats gehad, heeft zijnen overtocht te Ostende besteld, om aanstaanden Dingsdag per stoomboot, Lord Liverpool, naar Londen te vertrekken. Er moet een gewichtig staatkundig besluit op het tapijt zijn. (Courrier Belge.)

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 2 September.

Van de citadel verneemt men, dat aldaar tot den 24 Aug. in het geheel 9 sterfgevallen hebben plaats gehad, en op het Vlaamsche Hoofd den 26sten 2 sterfgevallen. Te Siedrecht zijn van den 5 tot den 24 Aug. 14 personen ziek geworden, 9 overleden, 1 hersteld; blijven 4 in behandeling.

Te Brielle is den 1 Sept. 1 militair bijgekomen, 1 overleden en blijft 1 in behandeling; te Dordrecht insgelijks 1; te Gorinchem 5, en te Gouda 2, alwaar 1 bijgekomen.

Van den 3den. Zijne Majesteit de Koning heeft Zijne goedkeuring gehecht aan de door de tweede klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut gedane keuze van den heer mr. J. van Lennep, tot lid dier klasse.

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie*.)